

Rb Den Bosch, 25 augustus 2010, Stijl**Vernietigd: [IEPT20111115, Hof Den Bosch, Stijl](#)****AUTEURSRECHT**

Geen verveelvoudiging voor eigen oefening, studie of gebruik

- [De werken waren in ieder geval op 27 november 2007 zichtbaar aanwezig in een gedeelte van het atelier van \[Y\] dat toegankelijk was voor in zijn werk geïnteresseerde belangstellenden, ook al zou dat gedeelte niet openbaar maar slechts na afspraak toegankelijk zijn.](#)

Waar [Y] op zijn website het publiek oproept om hem in zijn atelier te bezoeken, is ook geen sprake van een "besloten kring". De aanwezigheid van die werken aldaar kan commercieel een nuttig effect hebben op die belangstellenden. Dan is slechts zijdelings, te weten: voor de beoordeling van de ernst van de overtreding, van belang dat die werken het atelier van [Y] nimmer verlaten hebben.

Stijlelementen niet auteursrechtelijk beschermd

- [de wijze van afbeelden van een gezicht of een lichaamshouding, hoe consequent \[X\] dat in haar werk ook doet, is en blijft een stijlelement dat geen zelfstandig auteursrechtelijk beschermd werk oplevert](#)

Met juistheid doet [X] aanvoeren dat ook auteursrechtelijk beschermwaardige elementen een werk als zelfstandig werk (zoals de figuur Bambi in de film Bambi) beschermd kunnen worden. Maar de wijze van afbeelden van een gezicht of een lichaamshouding, hoe consequent [X] dat in haar werk ook doet, is en blijft een stijlelement dat geen zelfstandig auteursrechtelijk beschermd werk oplevert. Onderdeel 1 van de vordering moet op deze grond worden afgewezen.

4.3.3. De door [X] geschilderde figuren stemmen vooral overeen in de stijl waarin zij geschilderd zonder dat zij herkenbaar zijn (zoals bijvoorbeeld bij Fokke en Sukke of Suske en Wiske het geval is). Om te beginnen hebben haar figuren niet een onderscheidende naam, maar ook de afbeeldingen vertonen onderling de nodige variatie. Naar geldend recht bestaat er geen auteursrecht op de stijl waarin [X] schildert en de personen op haar schilderijen afbeeldt, dat is: zolang de voorstelling (compositie, afbeelding, kleurgebruik) maar niet dezelfde is als die van een door haar vervaardigd werk.

SLAAFSE NABOOTSIJNG**Slaafse stijlnabootsing niet aangevoerd**

- [Ten overvloede overweegt de rechtbank dat niet geheel ondenkbaar is dat de sterke overeenstemming tussen de werken van \[X\] en die van \[Y\] afhankelijk van de verdere omstandigheden van het geval tot of meer van de door \[X\] bij haar vorderingen ingeroepen rechtsgevolgen zou kunnen leiden](#) (vgl. [Hof Arnhem, 06-03-1979, BIE 1981/18, Bruna/Rolf](#)). Maar de rechtbank kan daarop thans niet

ingaan zonder de grenzen van het geschil zoals eiseres die heeft te overschrijden.

Vindplaatsen:

Rb Den Bosch, 25 augustus 2010

(J.H.W. Rullman)

vonnis

Sector civiel recht

Zaaknummer / rolnummer: 207794 / HA ZA 10-510

Vonnis van 25 augustus 2010

in de zaak van

[X], wonende te [...], eiseres,

advocaat mr. M.A. de Kemp te Amsterdam,

tegen

[Y], wonende te [...], gedaagde, advocaat mr. A. van Reek te Amsterdam.

Partijen zullen hierna [X] en [Y] genoemd worden.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het tussenvonnis van 21 april 2010

- het proces-verbaal van comparitie van 16 augustus 2010.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

2.1. [X] is beeldend kunstenaar-schilder. Voorbeelden van haar werk zijn in het geding gebracht (DV, prod's 1a t/m c en 2a t/m i).

2.2. [Y] is beeldend-kunstenaar-schilder. Voorbeelden van zijn werk zijn in het geding gebracht (DV, prod. 6 a t/m c, prod. 7 c en d, prod. 13 a t/m h).

3. Het geschil

3.1. [X] vordert -samengevat-

A. verklaringen voor recht:

1. dat de figuren voorkomend op haar werken (DV prod's 1 en 2) zelfstandig auteursrechtelijke bescherming genieten;

2. dat de werken van [Y] (DV, prod's 6, 7 en 13) inbreuk op haar auteursrechten maken;

B. [Y] te veroordelen:

3. deze inbreuken te staken;

4. opgave te doen van (i) inbreukmakende zaken bij hemzelf, (ii) die bij derden en (iii) van daarmee behaalde winst;

5. die winst aan [X] af te dragen;

6. de zich bij derden bevindende inbreukmakende werken te halen;

7. alle bij hem aanwezige en/of teruggehaalde werken te vernietigen;

8. een dwangsom te betalen van € 5.000,00 per dag voor iedere dag waarop [Y] handelt in strijd met het onder 1 t/m 7 gevorderde;

9. de volledige proceskosten te betalen, nader gesteld op €20.000,00. Grondslag van deze vorderingen is dat [Y] met zijn werken inbreuk maakt op het auteursrecht van [X].

3.2. [Y] voert verweer.

3.3. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. Onweersproken heeft [X] gesteld dat zij als eerste de ten processe naar voren gebrachte werken (DV, prod's 1 en 2) heeft vervaardigd. Het zijn werken met een eigen oorspronkelijk karakter en zij dragen onmiskenbaar persoonlijk stempel van [X] als maakster. Op grond daarvan zijn het werken van kunst als bedoeld in artikel 1 en 2 van de Auteurswet-1912 (hierna: Aw). Daarbij zij aangetekend dat [Y] dat ook niet heeft bestreden, en dat onderdeel 1 van de vordering daarop ook niet ziet.

4.2. Op 27 november 2007 fotografeert zekere [M] in het atelier van [Y] drie van diens werken (DV, prod. 6 a t/m c) die gelijkenis vertonen met drie werken van [X] (DV, prod. 1 a t/m c). [Y] erkent dat deze drie werken van hem kunnen worden gezien als een verveelvoudiging van drie specifieke werken van [X] (CvA, pt. 7). Naar het oordeel van de rechtbank zijn deze drie werken van [Y] ook daadwerkelijk verveelvoudigingen van de bedoelde drie specifieke werken van [X]: onderwerp, compositie, kleurgebruik en schilderijstijl zijn zo verregaand overeenstemmend, dat hier sprake is van verveelvoudiging.

4.2.1. Het verweer dat niettemin geen sprake is van inbreuk omdat deze drie werken slechts dienden tot eigen oefening, studie of gebruik (art. 16b Aw) faalt. De werken waren in ieder geval op 27 november 2007 zichtbaar aanwezig in een gedeelte van het atelier van [Y] dat toegankelijk was voor in zijn werk geïnteresseerde belangstellenden, ook al zou dat gedeelte niet openbaar maar slechts na afspraak toegankelijk zijn. Waar [Y] op zijn website het publiek oproept om hem in zijn atelier te bezoeken, is ook geen sprake van een "besloten kring". De aanwezigheid van die werken aldaar kan commercieel een nuttig effect hebben op die belangstellenden. Dan is slechts zijdelings, te weten: voor de beoordeling van de ernst van de overtreding, van belang dat die werken het atelier van [Y] nimmer verlaten hebben.

4.2.2. Het gebruik van één van die drie werken van [Y] (DV, prod. 6c) als zeer weinig prominente achtergrond (in grijstinten) op één van zijn webpagina's (DV, prod. 14) is afwijkend van het oorspronkelijke werk van [X] (DV, prod. 1c) dat daarin geen verveelvoudiging daarvan of inbreuk daarop kan worden gezien.

4.3. [X] heeft ook bezwaar tegen andere schilderijen van [Y] (DV, prod's 7 en 13) omdat, naar de rechtbank uit onderdeel 1 van de vordering opmaakt, daarop figuren zijn geschilderd die inbreuk maken op het zelfstandig auteursrecht van [X] op de in haar werken geschilderde figuren (DV, prod's 1 en 2).

Dienaangaande wordt overwogen:

4.3.1. De figuren die [X] op haar schilderijen (DV, prod's 1 en 2) afbeeldt, zijn geen figuren met een door haar vastgelegd uiterlijk en karakter, dat het geval is met Bambi, Suske en Wiske. Bassie en Adriaan, Barbie en Ken of Nijntje. [X] daarentegen schildert typetjes met telkens een ander uiterlijk en in een andere rol, zij het in dezelfde stijl. Daarom mist de door [X] aangehaalde rechtspraak omtrent de genoemde en andere dergelijke specifieke strip- en mediafiguren (die niet

ten onrechte vaak met een anglicisme worden aangeduid als: "karakters") relevantie.

4.3.2. Met juistheid doet [X] aanvoeren dat ook auteursrechtelijk beschermwaardige elementen een werk als zelfstandig werk (zoals de figuur Bambi in de film Bambi) beschermd kunnen worden. Maar de wijze van afbeelden van een gezicht of een lichaamshouding, hoe consequent [X] dat in haar werk ook doet, is en blijft een stijlelement dat geen zelfstandig auteursrechtelijk beschermd werk oplevert. Onderdeel 1 van de vordering moet op deze grond worden afgewezen.

4.3.3. De door [X] geschilderde figuren stemmen voor al overeen in de stijl waarin zij geschilderd zonder dat zij herkenbaar zijn (zoals bijvoorbeeld bij Fokke en Suske of Suske en Wiske het geval is). Om te beginnen hebben haar figuren niet een onderscheidende naam, maar ook de afbeeldingen vertonen onderling de nodige variatie. Naar geldend recht bestaat er geen auteursrecht op de stijl waarin [X] schildert en de personen op haar schilderijen afbeeldt, dat is: zolang de voorstelling (compositie, afbeelding, kleurgebruik) maar niet dezelfde is als die van een door haar vervaardigd werk.

4.3.4. De slotsom is dat de onder 1 gevorderde verklaring voor recht moet worden afgewezen.

4.4. [X] heeft de door haar naar voren gebrachte andere werken van [Y] (DV, prod. 7 a t/m d en prod. 13 a t/m h) waarop onderdeel 2 van haar vordering betrekking heeft, niet geïdentificeerd als een kopie van één van haar eigen werken.

4.4.1. Niettemin constateert de rechtbank dat de vergelijking tussen haar "Ladylike" en de theedrinkende dames van [Y] (DV, prod. 13e; Aantt. mr. Le Poole, 4.1) in de buurt van imitatie komt, maar het onderscheid tussen deze voorstellingen is te groot om in auteursrechtelijke zin als verveelvoudiging te kunnen worden aangemerkt.

4.4.2. Van de overige in deze alinea bedoelde, door naar voren gebrachte werken van [Y] ontbreekt iedere koppeling met een werk van [X] zelf.

4.4.3. De slotsom is dat de andere ten processe door [X] naar voren gebrachte werken van [Y] (DV, prod's 7 en 13) geen verveelvoudigingen zijn van een concreet werk van haar, maar eigen voortbrengselen van [Y] die zijn geschilderd in de stijl van [X]. Ten aanzien van die werken moet onderdeel 2 van de vordering worden afgewezen.

4.5. Aandacht verdient dat [X] aan haar vorderingen uitsluitend het auteursrecht ten grondslag heeft gelegd. Ten overvloede overweegt de rechtbank dat niet geheel ondenkbaar is dat de sterke overeenstemming tussen de werken van [X] en die van [Y] afhankelijk van de verdere omstandigheden van het geval tot of meer van de door [X] bij haar vorderingen ingeroepen rechtsgevolgen zou kunnen leiden (vgl. [Hof Arnhem, 06-03-1979, BIE 1981/18, Bruna/Rolf](#)). Maar de rechtbank kan daarop thans niet ingaan zonder de grenzen van het geschil zoals eiseres die heeft te overschrijden.

4.6. Met betrekking tot de verdere onderdelen van de vordering wordt overwogen:

4.6.1. Het in onderdeel 3 van de vordering bedoelde verbod ziet niet op verveelvoudiging van de werken

van [X] maar op inbreuk op het door haar gestelde auteursrecht op de daarop voorkomende figuren. Hiervoor (r.o. 4.3.2) is geoordeeld dat daarop geen zelfstandig auteursrecht rust. onderdeel van de vordering wordt op die grond afgewezen.

4.6.2. Van deze drie inbreukmakende schilderijen is de aanwezigheid en locatie bij [Y] bekend. Andere inbreuken zijn niet vastgesteld. Bij onderdeel 4 van de vordering heeft [X], mede gelet op het oordeel op onderdeel 7, dan geen belang.

4.6.3. De drie inbreukmakende schilderijen hebben onweersproken het atelier van [Y] niet verlaten. Dan is daarmee ook geen winst gemaakt. Daarop stuit onderdeel 5 van de vordering af.

4.6.4. Er kan niet worden vastgesteld dat er andere inbreukmakende schilderijen zijn dan de genoemde drie. Dan kan van terugname bij derden evenmin sprake zijn. Daarop stuit onderdeel 6 van de vordering af.

4.6.5. De vordering tot afgifte ter vernietiging van de drie inbreukmakende schilderijen is gegrond en zal worden toegewezen. Voor het overige wordt ook dit onderdeel 7 afgewezen.

4.7. In de omstandigheden dat de vorderingen in hun gewichtigste strekking om schilderen door [Y] met figuren in de stijl van [X] te verhinderen, wordt afgewezen en alleen onderdeel 7 slechts gedeeltelijk en dan nog alleen met betrekking tot een overtreding van geringe ernst wordt toegewezen, vindt de rechtbank grond om eiseres in de proceskosten te veroordelen.

5. De beslissing

De rechtbank

5.1. veroordeelt [Y] om veertien dagen na betekening van dit vonnis de drie ten processe bedoelde inbreukmakende schilderijen (producties 63, 6b en 6c bij dagvaarding) ter vernietiging af te staan en af te geven aan [X] en veroordeelt hem om aan [X] een dwangsom de betalen van vijfhonderd euro (€500,00) voor iedere dag of gedeelte van een dag waarop hij in gebreke blijft om aan deze veroordeling te voldoen, zulks met een maximum aan te verbeuren dwangsommen van € 20.000,00;

5.2. veroordeelt [X] in de proceskosten aan de zijde van [Y] gevallen en tot aan deze uitspraak op de voet van artikel 1019h Rv. begroot op €14.500,00;

5.3. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.4. wijst af het meer of anders gevorderde.

Dit vonnis is gewezen door mr. J.H.W. Rullmann en in het openbaar uitgesproken op 25 augustus 2010